

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis & Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Dominica Ocvli Euangelium Lucae. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

DOMINICA

fidei eluctantis ex grauiſſimis temptationibus, & bona impetrantis, ut nos quoq; discamus uincere diſſidentiam, excitare fidem, & inuocationem. Nec habemus minores causas; quam hæc Cananæa quæ laborat de filia sua, sic & nos de nostris necessitatibus, & de publicis:

DOMINICA OCVLI Euangelium Lu- cæ . XI.

ETerat ej̄ciens Dæmonium, et illud
Erat mutum. Factum est autem
egresso Dæmonio, locutus est mutus,
& admiratae sunt turbæ. Quidam au-
tem ex eis dixerunt, in Beelzebub
principiæ dæmoniorum ej̄cit dæmonia:
alij autem tentantes, signum de cœlo
quærebant ab eo. Ipse autem sciens co-
gitationes eorum, dixit eis. Omne re-
gnum contra seipsum diuīsum, desola-
bitur, & domus supra domum cadet,
Si autem & Satanas contra seipsum di-
uisus est, quomodo stabit regnū eius?
quia dicitis, in Beelzebub me ej̄cere
dæmonia. Si autem ego in Beelzebub
ej̄cio dæmonia, filij ueſtri in quo ej̄ci-
unt

unt: Ideo ipsi iudices uestri erunt, si au-
tem in dígito Dei eñcio dæmonia, pro-
fecto peruenit in uos regnum Dei.

Cum fortis armatus custodit atrium
suum, in pace sunt ea quæ possidet. Si
autem fortior eo superueniens, uicerit
eum, uniuersa arma eius aufert, in qui-
bus confidebat, & spolia eius distribu-
it. Qui non est mecum, contra me est,
et qui colligit mecum, dispergit:

Cum immundus spiritus exierit de
homine, ambulat per loca inaquosa,
quærens requiem: & non inueniens, di-
cit, Reuertar in domum meam, unde exi-
ui. Et cum uienerit, inuenit eam scopis
mundatam & ornatam, tunc uadit &
assumit septem alios spiritus, nequio-
res se & ingressi habitant ibi. Et fiunt
nouissima homini illius peiora primita.

Factum est autem cum hæc diceret,
extollens uocem quædā mulier de tur-
ba dixit illi, Beatus uenter qui te porta-
uit, & ubera quæ suxisti. At ille dixit,
Quinimo, beati qui atidiunt uerbum
Dei, & custodiunt illud.

I locus. Disputatio principalis est de
miraculis. K II

DOMINICA

II De blasphemis: & de medijs, seu neutralibus.

III Doctrina de timore Dei, contra se curitatem, quæ sequi solet liberationē.

DE PRIMO

Fverunt omnibus temporibus inde usq; ab initio mundi & Ecclesiae, & impiorum aliqua mira, cula ut apud Ethnicos saepe spectra aliquid denunciarunt, item Statuae locutae sunt, Itē Calchas prædixit fore, ut primū decimo anno Troia capetur. Queri igitur potest, Si doctrina ex miraculis iudicanda est, utra est uera? Respondeo. Vera discernuntur à falsis dupliciter, Primum impossibilitate, Secundo finibus.

Duplex dixerit
mirum mira
cuius.

Discernenda
miracula
dupliciter.

11. Primū enim habet Ecclesia quedam propria miracula, quæ Diabolus non potest imitari, ut resuscitationem mortuorum, Sistere cursum Solis, Anum sterile, & effoetam efficere fecundam. Hec & similia sunt solius Ecclesiae, & sunt impossibilita Diabolo, Ideo miracula Ecclesiae anteferenda sunt Ethnicis, & sunt certa, & firma testimonia doctrinæ diuinitus traditæ. His adnumerandum est, quod & hic traditur, eijcere repugnantē Diabolum. Etsi enim Diabolus interdum quasi colludens, cedit etiam præstigiatoribus & impostoribus, tamen hæc cieatio, quā Christus, & Apostoli facie

faciebant, erat dissimilis. Ei ciebant enim repugnā
tem, non colludentem. quia toties clamitat Diabo
lus, Se ante tēpus cruciari. Recte igitur argumen
tatur Christus, Ei cīo Diabolum repugnantem, et
inuitum, et ubiq; ei cīo, quamuis atrociter sēuen
tem, Ergo ei cīo diuina potentia superante Diabo
lum repugnantem.

Secundū discrimen sumendū est à finib; Finis ¹¹ Causa
miraculorū Diaboli est regulariter alicuius erro
ris, aut sceleris confirmatio. Econtra finis mira
colorū Ecclesiæ, est cōfirmatio ueri cultus, et con
sentit cū uerbo iam ante reuelato, de uero cultu, et
Filio Dei. Ut uaticinia Tiresiae, aut Calchatis, quos
fines habebant? Iubebāt mactare humanas hostias,
et confirmabant præsentē idolomaniam. Cū autem
hi errores sint manifesti furores, et quidē multa
alia uitia Ethnicorū stabilierint. Jatis apparet hæc
miracula nō esse diuina. Talia miracula fiunt etiā
nunc in iuuocatione mortuorum, ut confirmetur
impietas, et error.

Hæc discrimina miraculorū diligēter obseruan
da sunt, ut cōfirmemus animos nostros testimonijs
uerorū miraculorum, et discernamus ea à præsti
gijs. Magna est enim Diaboli potentia, et mul
tos offundit errores humanis mentibus: et
omnibus temporibus confirmauit impias super
stitiones

DOMINICA

superstitiones prodigiosis quibusdam euentibus.
Ideo munienti sunt pijs firmis testimonij, Ut Moi-
ses superabat Magos, sic Ecclesia superat Diabo-
lum dupliciter. Habet quedam propria miracula,
quæ imitari Diabolus non potest, Item refert ea
non ad stabilienda sclera, sed ad confirmandam
ueram agnitionem Dei, & consentientem cū Ver-
bo Dei tradito. Has regulas meminerimus.

DE SEC V N D O L O C O .

*De peccato
irremissibili* **D**icitur hic quoddam peccatum non remitti:
nec opus est à priori definire, quod nam sit.
Quia nos habemus mandatum, ut agamus pœni-
tentiam, et credamus omnia peccata remitti, Huic
regulæ necesse est obtemperare, quia uniuersali-
ter uera est sententia: Gratia exuberat supra pec-
catum, Item, & ipse est propiciatio pro peccatis
nostris, non pro nostris tantum, sed pro peccatis
totius mundi. Sed manifestum est, quosdam mordi-
cus tenere perpetuum contemptū, uel odium Chris-
sti, etiam contra conscientiam. Hi nec uolunt obla-
tam remissionem accipere, nec uolunt credere, sed
aut securi superbissime derident Euangeliū, aut fu-
renter oderunt. De his à posteriore iudicemus, ha-
bere eos peccatum contra Spiritum sanctū, Quia
in illo perpetuo contemptu, uel odio Christi disce-
dunt, & ruunt in æternam irām, sicut Iudas, &
similes

similes. Et hic utriq; complectendi sunt: hostes qui contra conscientiam Euangclium oppugnant: & medijs, qui superbe contra conscientiam derident omnes religiones. De his dicit: Qui non est me cū, dispergit. Tales enim plurimi sunt. Tales sunt etiam, qui sibi suo arbitrio fingunt religiones, & sumunt ex Euangelio, quod libet, quod non libet reiiciunt.

DE TERTIO.

Postquam Christus de rebus maxime arcanis, & sublimibus contra aduersarios superiora dixit, iam uertit sermonem ad Ecclesiam, cui concessionatur de timore Dei, quasi dicat, Maior est potentia Diaboli, quam uos intelligitis, maior ira aduersus blasphemiam, quam cogitare potestis. Iam igitur uos præmoneo, ut agnito Euangelio, et consecuti liberationem, retineatis timorem Dei, quia multi post liberationem sunt securi, ociosi: & ocium alit, ac incendit prauas cupiditates, sicut scriptum est: Incrassatus est scruus meus, & recalcitrauit, Item, sed it populus manducare & bibere, & surrexit ludere. Et sodoma sexennio, aut circiter, posteaquam hostes diuinitus profligati erant per Abraham, cepit ruere in horrenda uitia. Et in Matthæo nominatim dicitur de ocio: Inuenit dominum uacantem, &c. Ideo excutiamus securitatē

K 3

propositis

{

DOMINICA

*propositis exemplis, quæ ostendunt, quæ uitia, &
quæ pœnæ post securitatem secutæ sint.*

DOMINICA LAETARE

Evangeliū Ioan-
nis VI.

POst hæc abiit Iesus trans mare Ga-
lileæ, quod est Tiberiadis, & seque-
batur eum turba multa, quia uidebant
eius signa, quæ faciebat super his qui
infirabantur. Subiit autem in mon-
tem Ihesus, & ibi sedebat cum disci-
pulis suis. Erat autem proximum Pa-
scha, dies festus Iudæorum. Cum sub-
leuasset ergo oculos Ihesus, et uidisset,
quod turba multa ueniret ad se, dicit
ad Philippum. Vnde ememus panes,
ut manducent his. Hoc autem dicebat,
tentans eum. Ipse enim sciebat, quid es-
set facturus.

Respondit ei Philippus. Ducentorū
denariorum panes non sufficiunt eis,
ut unusquisq; eorum modicum quid
accipiat. Dicit unus ex discipulis eius
Andreas frater Simonis Petri. Est pu-
er unus hic, qui habet quinq; panes or-
deaceos